

نعمت

منبع

جامعه شناسی ۲

• وزارت آموزش و پرورش

• سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

۱۳۹۲

فصل دوم - درس ۶

هویت

فردی و اجتماعی

۱- به بدن انسان بازمی گردند

۲- مربوط به جهان طبیعت

۳- مانند: وزن-قد- گروه خونی

۱- جسمانی

۲- بخش های
هویت فردی

۱- مربوط به جان انسان

۲- مربوط به جهان نفس

۳- شامل: صفات اخلاقی و روانی

۲- غیر جسمانی

۴- مانند: پشتکار- امید- اخلاص

هویت اجتماعی

- ۱- صفاتی که ریشه در جامعه و فرهنگ دارند
- ۲- صفاتی که در جهان اجتماعی شکل می گیرند
- ۳- با فرهنگ و آگاهی مشترک آدمیان شکل می گیرد
- ۴- شامل : عضویت در گروه های خاص
- ۵- مانند: عضو خانواده، شهروند ایرانی

تفاوت جهان اجتماعی با جهان نفسانی و طبیعی

جهان اجتماعی

بافتار و آگاهی مشترک

آدمیان شکل می گیرند

۱- طبیعی

(طبیعت و بدن انسان)

۲- نفسانی

۳- اجتماعی

انواع جهان

رابطه ابعاد جسمانی، نفسانی، جامعه و فرهنگ

تأثیر متقابل و تعاملی و دوطرفه

تأثیر جسم بر روح

تأثیر روح بر جسم

نفس

طبیعت
و بدن

تأثیر جامعه بر نفس

تأثیر روح بر جسم

تأثیر جسم بر جامعه

تأثیر جامعه بر جسم

جامعه
و فرهنگ

رابطه ابعاد جسمانی و نفسانی انسان

تأثیر متقابل و تعاملی و دو طرفه

نفس

تأثیر جسم بر روح

تأثیر روح بر جسم

بدن

۱- ابعاد جسمانی
بر خصوصیات
روحی تاثیر می گذارد

۲- ابعاد روحی
بر خصوصیات
جسمانی تاثیر
می گذارد

رابطه متقابل
و تعاملی یعنی

رابطه ابعاد
جسمانی
و نفسانی انسان

۱- بیماری جسمی سلامت روانی را به خطر می اندازد

۲- برخی اضطراب ها ریشه جسمانی دارند

۳- قوای بدنی در حکم ابزار قوای نفسانی هستند

۴- آسیب قوای بدنی موجب آسیب قوای روحی می شود

۵- مانند: مشکلات غده تیروئید موجب عصبانیت می شود

تأثیر ابعاد جسمانی بر خصوصیات روحی

تأثیر خصوصیات
روحی بر ابعاد
جسمانی

۱- درمان برخی
مرض های جسمانی
با کمک قوای روحی

رابطه ابعاد جسمانی و جهان اجتماعی

تأثیر متقابل و تعاملی و دو طرفه

جهان
اجتماعی

تأثیر جسم بر جامعه

تأثیر جامعه بر جسم

بدن

رابطه طبیعت
و بدن با جهان
اجتماعی
و فرهنگ

رابطه متقابل
و تعاملی

یعنی

۱- طبیعت و بدن بر
فرهنگ تاثیر می
گذارد

۲- جامعه و فرهنگ
بر طبیعت و ابعاد
جسمانی تاثیر
می گذارد

۱- محیط مختلف بر روابط
و مناسبات اجتماعی تأثیر می
گذارد

۲- در شرایط اقلیمی متفاوت
فرهنگ های مختلف به
وجود می آید

۳- در شرایط جغرافیایی نامناسب
امکان شکل گیری زندگی اجتماعی
نیست

تأثیر طبیعت
بر جامعه

۱- تأثیر کنش های اجتماعی
انسان بر محیط زیست
موجودات

۲- تأثیر کنش های اجتماعی
انسان بر محیط زیست انسان ها

۳- کنش های انسانی محیط زیست
را در معرض خطر قرار می دهد

تأثیر جامعه
و فرهنگ بر
طبیعت

۱- تأثیر کنش های اجتماعی
انسان فساد در خشکی و دریا

۲- تأثیر کنش های اجتماعی
انسان بر برکات آسمان و زمین
برای انسان ها

تأثیر جامعه
و فرهنگ بر
طبیعت از نظر
قرآن

رابطه ابعاد نفسانی و جهان اجتماعی

تأثیر متقابل و تعاملی و دو طرفه

جامعه
و فرهنگ

تأثیر نفس بر جامعه

تأثیر جامعه بر نفس

نفس

۱- دگرگون کردن مسیر
تحولات تاریخی و
فرهنگی جامعه

۲- شایستگی روحی افراد
موجب دگرگونی مطلوب
فرهنگ می شود

۳- نابودی جامعه و تاریخ به
دلیل شقاوت باطنی افراد

تأثیر خصوصیات
روانی بر
جامعه و فرهنگ

۱- فضایل

۲- رذایل

۱- فضایل

۲- رذایل

۱- فراهم آوردن
امکان
رشد برخی

۲- از بین بردن
زمینه رشد بعضی

تأثیر جامعه و
فرهنگ بر
خصوصیات
روانی

۱- عقاید

۲- آرمان ها

۳- ارزش های کلان

شکل گیری
جهان اجتماعی
بر اساس

۱- هنجارها

۲- نمادها

۳- نهادها و سازمان‌ها

۲- هویت اجتماعی هر فرد

مواردی که
براساس
ارزش‌های کلان
سازمان می‌یابند

تعامل جهان اجتماعی با هویت فردی

۱- هر جهان اجتماعی به تناسب هویت خود با جهان طبیعی تعامل می کند

۲- هر جهان اجتماعی به تناسب مبانی اعتقادی، آرمانها و ارزشهای خود با طبیعت و بدن آدمی تعامل می کند

نحوه ی تعامل جهان اجتماعی با بدن انسان

۱- طبیعت به عنوان یک ماده بی جان

۱- دنیای متجدد

۲- برای تصرف و به خدمت گرفتن آن نگاه می شود

۳- انسان در این جهان هر نوع تصرفی را برای بهره وری بیشتر از طبیعت انجام می دهد.

نگاه جهان های اجتماعی به بدن و طبیعت

۲- جهان معنوی اسلام

۱- طبیعت به عنوان موجودی زنده، آیت و نشانه خداوند است

۲- انسان در طبیعت به عنوان خلیفه خداوند است

۳- خلیفه خداوند براساس اراده و مشیت الهی وظیفه عمران و آبادانی آن را دارد

۴- انسان حق ندارد تصرفاتی را که مخالف اراده ح یکمانه الهی است در جهان طبیعت و در جسم و بدن خود انجام دهد

۱- هر جهان اجتماعی به تناسب هویت خود با
جهان نفسانی (اخلاقی و روانی انسانها)
تعامل می کند

۲- هر جهان اجتماعی با نوعی خاص
از هویت اخلاقی و روانی افراد
سازگار است

۳- هر جهان اجتماعی زمینه پیدایش
و رشد هویت روانی خاصی را
فراهم می آورد

۴- هر جهان اجتماعی زمینه پیدایش
و رشد سایر هویت های روانی
را از بین می برد

نحوه ی تعامل
جهان اجتماعی
با نفس انسان

۱- رویکرد این جهانی

۲- سازگاری با اوصاف روانی و اخلاقی که در ارتباط با آرمانها و ارزشهای دنیوی شکل گیرند

۳- ناسازگار بودن با ویژگی ها و ارزشهای معنوی و الهی وجود انسان

۴- ناسازگاری با هویت اخلاقی و الهی انسان

نگاه جهان اجتماع غرب به نفس انسان